

Bemærkninger til foranstaaende Forslag til Rigsdagsbeslutning.

Under 30. Maj 1929 meddelte Rigsdagen sit Samtykke til Danmarks Ratifikation af den midlertidige Venskabs- og Handelstraktat mellem Danmark og Kina af 12. December 1928 (Rigsdagstidende 1928—29 Tillæg A Sp. 5435 ff., Folketingets Forhandlinger Sp. 5772—83 og 5788, Landstingets Forhandlinger Sp. 1290—92 og 1320). Ved denne Traktats Art. II gav Danmark i Princippet Afkald paa den Eksterritorialitetsret, som danske Statsborgere havde nydt i Kina siden Midten af forrige Aarhundrede, idet Artiklen bestemte, at hver af Parternes Statsborgere indenfor den anden Parts Omraade skulde være undergivet denne Parts Lovgivning og dens Domstoles Jurisdiktion.

Ifølge en til Traktaten knyttet Noteveksling skulde dette Afkald dog være betinget af, at de Stater, der havde underskrevet og ratificeret Washington-Traktaterne af 1922 paa tilsvarende Maade gav Afkald paa deres Statsborgeres eksteritoriale Rettigheder i Kina. Disse Stater var Amerikas Forenede Stater, Belgien, Storbritannien, Frankrig, Italien, Japan, Nederlandene og Portugal.

Denne Betingelse var endnu ikke opfyldt, da Japan i 1941 angreb U.S.A. i Pearl Harbour. Under Hensyn til det Vaabenfællesskab, som det japanske Overfald etablerede mellem Kina og adskillige af Washingtontraktatens Signatarmagter, indgik disse i de følgende Aar paa at imødekomme det gennem mange Aar fra kinesisk Side nærede Ønske om at bringe de fra Midten af forrige Aarhundrede hidrørende »ulige« Traktater til Ophør.

Den 11. Januar 1943 undertegnede saaledes i Chungking Traktater mellem Kina og henholdsvis Storbritannien og U.S.A., hvorved sidstnævnte Magter gav Afkald ikke blot paa deres Statsborgeres Eksterritorialitet i Kina, men ogsaa paa en Række andre Særrettigheder og Privilegier, der var indrømmet dem ved de gamle Traktater, saasom de særlige Rettigheder i Peipings Diplomatkvarter og de internationale Settlements i Shanghai og visse andre Byer, Retten til at drive Kystfart mellem kinesiske Havne og alle

Særrettigheder knyttet til de saakaldte »Traktathavne« i Kina.

I Løbet af de følgende Aar afsluttede den kinesiske Regering lignende Traktater med en Række andre Lande, blandt hvilke kan nævnes: Belgien (29. Oktober 1943), Norge (10. November 1943), Sverige (5. April 1945), Nederlandene (29. Maj 1945), Schweiz (13. Marts 1946) samt Frankrig, der i en Overenskomst af 28. Februar 1946 om Ordningen af en Række fransk-kinesiske Mellemværender har givet Afkald paa Eksterritorialitetsrettighederne og paa de franske Koncessioner i forskellige kinesiske Byer.

Ved Noter, der blev overrakt de danske Gesandter i Washington og London i Maj 1945, gav den kinesiske Regering Udtryk for, at den vilde sætte Pris paa, at der mellem Danmark og Kina afsluttedes en Overenskomst om det endelige Bortfald af danske Statsborgeres eksteritoriale Rettigheder i Kina. Det anførtes i denne Forbindelse fra kinesisk Side, at Afslutningen af en saadan Overenskomst vilde begunstige Genoptagelsen af den i August 1941 afbrudte diplomatiske Forbindelse mellem den danske Regering og Regeringen i Chungking.

Den danske Gesandt i Washington bemyndigedes herefter til med en Repræsentant for den kinesiske Republik under Forbehold af Ratifikation at undertegne en saadan Overenskomst.

Under de Forhandlinger, som Gesandten i Henhold til denne Bemyndigelse førte med den kinesiske Ambassadør i Washington, blev det imidlertid udtalt fra kinesisk Side, at den kinesiske Regering hellere saa, at Overenskomsten afsluttedes i Kina. Der blev desuden givet Udtryk for Ønsket om, at den paatænkte Overenskomst udstraktes til at omfatte ikke blot danske Statsborgeres eksteritoriale Rettigheder, men ogsaa andre bestaaende Særrettigheder paa lignende Maade som det var sket i Kinas nyeste Traktater med andre Magter.

Under en Tjenesterejse som den danske Gesandt i Washington i Maj Maaned 1946 foretog til Kina førtes de afsluttende Forhandlinger om Traktaten og denne